

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 84 0 К 048717 18 Кжж
Бања Лука, 29.01.2019. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина и др Вељка Икановића као члана вијећа, уз учешће Соње Матић као записничара, у кривичном предмету против оптуженог В.Р. због кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлаштења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући по заједничкој жалби бранилаца оптуженог адвоката Н.С. из Б. и С.М. из Д., изјављеној против пресуде Окружног суда у Добоју број 84 0 К 048717 17 Кжж од 15.12.2017. године, након одржане сједнице вијећа дана 29.01.2019. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважава се жалба бранилаца оптуженог В.Р., те се укида пресуда Окружног суда у Добоју број 84 0 К 048717 17 Кжж од 15. 12. 2017. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Дервенти број 84 0 К 048717 17 К 2 од 07.02.2017. године, ослобођен је од оптужбе В.Р. на основу члана 298. став 1. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12 и 91/17; у даљем тексту ЗКП РС) да је у вријеме, на мјесту и на начин описан у изреци те пресуде, починио кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 и 67/13, у даљем тексту: КЗ РС). Истом пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

У поступку по жалби на наведену пресуду, Окружни суд у Добоју је пресудом број 84 0 К 048717 17 Кжж од 15.12.2017. године, уважио жалбу тужиоца те преиначио пресуду Основног суда у Дервенти број 84 0 К 048717 17 К 2 од 07.02.2017. године тако што је оптуженог В.Р. огласио кривим да је на начин описан у изреци те пресуде починио кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, па га је за наведено кривично дјело осудио на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. Оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 300,00 КМ.

Против ове пресуде другостепеног суда браниоци оптуженог адвокати Н.С. из Б. и С.М. из Д. су благовремено изјавили заједничку жалбу због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, с приједлогом да се жалба уважи те преиначи побијана пресуда Окружног суда у Добоју и ослободи од оптужбе оптужени В.Р., или евентуално укине та пресуда и предмет упути на поновно суђење.

Окружни јавни тужилац је поднио одговор на жалбу бранилаца и предложило да се жалба одбије и потврди првостепена пресуда.

Сједницу трећестепеног вијећа овај суд је, сходном примјеном одредби члана 318. став 1. у вези са чланом 333. став 2. ЗКП РС одржао без обавјештавања странака и бранилаца, с обзиром да браниоци у жалби а ни јавни тужилац у одговору на жалбу нису тражили да буду обавјештени о сједници вијећа.

Испитујући побијану другостепену пресуду сходном примјеном одредби члана 320. ЗКП РС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из слиједећих разлога:

Основана је жалбена тврдња да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС у форми неразумљивости изреке пресуде, противријечности изреке разлозима и недостатку разлога о одлучним чињеницама.

Наиме, радња извршења кривичног дјела злоупотребе службеног положаја из члана 347. КЗ РС је алтернативно одређена и манифестује се у три облика и то као искориштавање службеног положаја или овлаштења, прекорачењу граница службеног овлаштења и невршење службене дужности. Субјективна страна дјела се поред умишљаја огледа у намјери прибављања неимовинске користи (некористољубива злоупотреба) која се као елеменат бића овог кривичног дјела појављује у облицима прописаним у ставу 1. и 2. цитиране законске одредбе, или у намјери прибављања имовинске користи себи или другом (користољубива злоупотреба), која се као елеменат бића овог кривичног дјела појављује у облицима прописаном у ставу 3. и 4. члана 347. КЗ РС.

Побијаном пресудом оптужени је оглашен кривим да је извршио тежи облик користољубиве злоупотребе службеног положаја из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, који се манифестује у томе да је искориштавањем свог положаја шефа Експозитуре *P.I.V.* АД С.-Б. у Б. прибавио имовинску корист за другога у износу који прелази 50.000,00 КМ.

Према чињеничном опису дјела у изреци, радња извршења овог облика кривичног дјела, се огледа у томе што је оптужени поступајући супротно одредбама члана 17. став 2. и члана 18. Закона о унутрашњем платном промету („Службени гласник Републике Српске”, број 12/01) и тачки 3.3. Процедура о пријему и обради налога за плаћање, након што је банка одобрила дугорочни кредит у износу од 95.000,00 КМ Самосталној трговинској радњи "А." Б. (коју је заступао директор Б.М.), наложио радници банке Н.Г. да проведе попуњене налоге за пренос средстава одобреног кредита са рачуна Самосталне трговинске

радње А. из Б. (као корисника кредита) на рачун примаоца РИВ. - Е.Б. са сврхом уплате доспјелог дуга и затезне камате по кредитима Б.К. у износима од 38.672,82 КМ и од 8.535,60 КМ, те Г.Б. у износу 36.005,70 КМ, које налоге је печатом СТР А. овјерио и потписао Ж.Б. (отац М.Б.). На тај начин је, према чињеничном закључку изреке побијане пресуде, правним лицима Б.К. и Г.Б. прибављена имовинску корист у наведеним износима а РИВ. - Е.Б. прибављена имовинску корист у укупном износу од 83.212,00 КМ.

Овако конципирани чињенични опис дјела у изреци побијане пресуде експлицитно означава субјективну страну дјела која поред умишљаја укључује намјеру прибављања имовинске користи за наведена правна лица, као битан елемент кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлаштења предвиђеног у ставу 4. у вези са ставом 3. члана 347. КЗ РС. При томе се ова користољубива злоупотреба службеног положаја конкретизује као искориштавање службеног положаја поступањем оптуженог на начин који је у супротности са одредбама члана 17. став 2. Закона о унутрашњем платном промету, које одредбе регулишу питање овлаштених лица за потписивање налога за плаћање са рачуна учесника у платном промету и одредбама члана 18. истог закона које регулишу начин поступања са налозима за плаћање и документима учесника у платном промету који нису попуњени на прописан начин. Осим тога у чињеничном опису дјела у изреци радња злоупотребе положаја се подводи под кршење Процедура о пријему и обради налога за плаћање (тачка 3.3), које дефинишу поступак контроле исправности налога за плаћање.

Позивањем на поступање које је супротно одредбама члана 17. став 2. Закона о унутрашњем платном промету при конкретизовању радње злоупотребе положаја од стране оптуженог, такав чињенични опис дјела у конкретном случају сугерише да је оптужени знао да је спорне налоге за плаћање потписало лице чији потпис није депонован на картону депонованих потписа за имаоца рачуна СТР А. Б., па да, и ако свјестан те чињенице, није поступио у смислу одредбе члана 18. наведеног закона и тачке 3.3. Процедура о пријему и обради налога за плаћање (извршио контролу исправности налога за плаћање и исте вратио ради отклањања недостатака), него је у својству одговорног лица издао налог радници банке за провођење налога за пренос средстава са рачуна СТР А. на рачун РИВ. - Е.Б., у сврху исплате доспјелих обавеза и камата и затезних камата правних лица Б.К. и Г.Б..

Како субјективну страну дјела поред умишљаја чини и намјера прибављања имовинске користи себи или другом то је за постојање наведеног облика овог кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлаштења потребно да је учинилац свјестан да злоупотребљава свој положај у намјери прибављања имовинске користи. Слиједом тога у конкретном случају свијест оптуженог да злоупотребљава службени положај кршењем одредби члана 17. став 2. Закона о унутрашњем платном промету подразумјева да је он био свјестан чињенице да налоге за пренос средстава критичног догађаја није потписало лице чији је потпис био депонован у картону депонованих потписа за имаоца рачуна СТР А., па да је и поред тога издао налог радници банке за провођење налога за пренос средстава са рачуна овог правног лица на рачун банке, а у сврху исплате

доспјелих дуговања по основу кредита (главнице и камате) наведених правних лица.

Дакле, за постојање наведеног кривичног дјела у радњама оптуженог од одлучног значаја је чињеница да ли је оптужени знао да налоге за плаћање критичног догађаја није потписало лице чији је потпис био депонован у картону депонованих потписа за имаоца рачуна СТР А., а у погледу ове чињенице од одлучног значаја за постојање дјела у радњама оптуженог изрека пресуде је доведена у противрјечност са њеним разлозима у образложењу, на што жалба оправдано указује.

Тако на страни 7. последњи пасус другостепени суд прихвата закључак првостепеног суда да нема довољно доказа да је оптужени знао да налоге за пренос није потписало лице чији је потпис био депонован у картону депонованих потписа за имаоца рачуна СТР А. (ради чега је, према образложењу на страни 10. став 2. пресуде, дјелимично измијенио чињенични опис оптужнице тако што је избацио ове чињенице јер нису доказане током поступка), а потом на страни 9. пасус 1. образложења пресуде развија тезу да није од значаја чињеница да ли је оптужени знао да налоге за пренос није потписало лице чији је потпис депонован у картону депонованих потписа за имаоца рачуна СТР А.. Наведени разлози у образложењу пресуде у погледу ове чињенице од одлучног значаја су у противрјечности са утврђењем у изреци пресуде, по којем се користољубива злоупотреба службеног положаја оптуженог манифестује у поступању супротном одредбама члана 17. став 2. Закона о унутрашњем платном промету, члана 18. истог закона и тачке 3.3. Процедура о пријему и обради налога за плаћање, јер такав чињенични опис радње извршења дјела, с обзиром на садржај наведених законских одредби и интерног акта банке, несумњиво подразумјева да је оптужени био свјестан чињенице да налоге за пренос није потписало лице чији је потпис био депонован у картону депонованих потписа за имаоца рачуна СТР А..

Основан је и жалбени приговор заснован на тврдњи да је у погледу прибављене имовинске користи наведеним правним лицима изрека побијане пресуде неразумљива, те да су у погледу ове чињенице изостали разлози у образложењу те пресуде.

Наиме, у изреци пресуде се наводи да је са рачуна СТР А. Б. спорним налозима извршено плаћање на рачун РИВ. - Е.Б., у сврху исплате доспјелих кредитних обавеза (главнице и затезних камата) правних лица Б.К. и Г.Б. у износима наведеним у изреци пресуде, а потом закључује да је за ова правна лица прибављена имовинска корист и то правним лицима Б.К. и Г.Б. у висини плаћених доспјелих кредитних обавеза према тој банци (који износи су у изреци прецизно одређени), а наведеној банци у износу 83.212,00 КМ (што представља збир наведених уплата за рачун тих правних лица.

Овакав чињенични опис изреку пресуде чини неразумљивом јер оставља нејасноће у погледу укупног износа прибављене имовинске користи с једне стране, а и у погледу правних субјеката којима је та корист прибављена. То посебно када се има у виду да према утврђењу у изреци пресуде износ уплаћених доспјелих кредитних обавеза Б.К. и Г.Б. представља имовинска корист за ова

правна лица, а потом је збир тих износа, који представља доспјело потраживање банке према њима по основу уговора о кредиту, означен као имовинска корист банке. У погледу ове чињенице од одлучног значаја пресуда није дала ни разлоге у обраложењу, на што жалба оправдано указује.

У напријед наведеним мањкавостима побијане пресуде садржана је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС у облику неразумљивости изреке пресуде, противријечности изреке разлозима и недостатку разлога о одлучним чињеницама усљед чијег постојања, због карактера повреде поступка, правилност и законитост те пресуде није могуће испитати.

Из изнијетих разлога је овај суд у смислу одредби члана 329. став 1. тачка а) ЗКП РС у вези са одредбом члана 333. став 2. истог Закона, уважио као основу жалбу бранилаца оптуженог којом је указано на наведене повреде поступка, а оцјенио као неутемељене аргументе из одговора јавног тужиоца на ову жалбу, те одлучио као у изреци овог рјешења, тако што је укинуо побијану пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку другостепени суд ће на претресу пред тим судом, одлучујући о жалби браниоца јавног тужиоца на пресуду Основног суда у Дервенти број 84 0 К 048717 17 К 2 од 07.02.2017. године, отклонити битне повреде одредаба кривичног поступка на које је указано овим рјешењем, те проведене доказе на главном претресу оцјенити на начин прописан одредбама члана 295. став 2. ЗКП РС, а чињенична утврђења до којих таквом оцјеном дође и правну оцјену засновану на тако утврђеном чињеничном стању ће образложити на начин који се захтјева одредбом члана 304. став 7. ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић